

Veileder:

Organisering av lokallag og lokallagenes arbeid innen afasi

Landsmøtene i Afasisforbundet i Norge og LHL har begge fattet vedtak om sammenslåing av de to organisasjonene med virkning fra 1. januar 2023.

Dette dokumentet er en veileder for lokalforeninger i Afasisforbundet og lokallag i LHL om gjennomføring av vedtaket på lokallagsnivå.

Kjære tillitsvalgt!

Afasiforbundet i Norge har vedtatt å bli en del av LHL for sammen bedre å ivareta interessene til mennesker med afasi. Mange av LHLs medlemmer har afasi, ettersom det er en vanlig følge etter hjerneslag. Det betyr at et sterkt fellesskap blir sterkere!

Vedtaket er en vinn-vinn situasjon for begge organisasjonene: med Afasiforbundets kompetanse blir LHL styrket. Medlemmene får et bredere tilbud samt en større og sterkere organisasjon som jobber for interessene deres.

Yngve Seterås, styreleder Afasiforbundet

Kjære tillitsvalgt!

Afasiforbundet har over 30 års stolt historie, med et godt omdømme. Nå påtar LHL seg å forvalte denne arven videre. Det forplikter, og det gir nye muligheter!

Vi oppfordrer alle tillitsvalgte i Afasiforbundet og LHL å snakke med hverandre om hvordan vi skal bygge en felles framtid - sammen. Se på mulighetene og potensialet. Da vil vi også løse eventuelle utfordringer som måtte komme. Og fra sentralt hold vil vi gi dere full støtte, slik denne veilederen er et eksempel på.

Frode Jahren, generalsekretær i LHL.

Innhold

Organisering	4
Alternativ 1: Fortsette som egen forening, som et lokallag i LHL	4
Alternativ 2: Gå inn i et eksisterende lokallag i LHL	4
Alternativ 3: Sammen med slagrammede, personer med annen ervervet hjerneskade og pårørende i LHL, å etablere et nytt lokallag i LHL	5
Oppfølging i Brønnøysundregisteret m.m.	6
LHL Hjerneslag og Afasi	6
Vedtekter	7
Forståelse av LHLs vedtekter og andre dokumenter	7
Profil og logo	7
Gjensidig forpliktelse og forståelse	7
Tilbud og aktiviteter på afasiområdet	8
Fremgangsmåte	8
Støtte fra LHL og LHL Hjerneslag og Afasi	8
Økonomi	9
Kontingentfordeling	10
Samarbeid med andre	10

Organisering

For Afasiforbundets eksisterende lokalforeninger er det tre alternativer:

- **Alternativ 1:** Fortsette som egen forening, som et lokallag i LHL.
- **Alternativ 2:** Gå inn i et eksisterende lokallag i LHL.
- **Alternativ 3:** Sammen med slagrammede, personer med annen ervervet hjerneskade og pårørende i LHL, å etablere et nytt lokallag i LHL.

For eventuelt framtidige lokallag i LHL, selv om disse har utgangspunkt i behov på afasiområdet, etableres disse som alternativ 2 eller 3.

Alternativ 1: Fortsette som egen forening, som et lokallag i LHL

Foreningen vedtar å fortsette som egen forening. Foreningens virksomhet reguleres av LHLs vedtekter, § 9 Lokallag. Lokallagets navn er eksisterende navn med LHL foran, eller annet navn i henhold til bestemmelsen i § 9.

Foreningens logo er LHLs hovedlogo. Alternativ 1 gjelder for eksisterende foreninger. Det understrekes at alle lokallag i LHL har samme status og vil få samme oppfølging fra LHL sentralt uansett navn. Nye foreninger/lag anbefales etablert i tråd med alternativ 3.

Alternativ 2: Gå inn i et eksisterende lokallag i LHL

Foreningen vedtar å gå inn i et eksisterende lokallag i LHL. Foreningens virksomhet reguleres av LHLs vedtekter, § 9 Lokallag. Lokallagets navn er navnet på eksisterende lokallag i LHL.

Foreningens logo er LHLs hovedlogo.

Lokalforeningens aktiva, samt medlemmer, overføres til det overtagende lokallag. De overførte midlene kan øremerkes til afasiarbeid.

I områder hvor det ikke er samsvar mellom eksisterende afasiforening og LHL-lokallags geografiske dekningsområde, må afasiforeningen vurdere hvilket lokallag i LHL som gir størst dekningsgrad.

Alternativ 3: Sammen med slagrammede, personer med annen ervervet hjerneskade og pårørende i LHL, å etablere et nytt lokallag i LHL

I områder hvor det antas at det er grunnlag for mange medlemmer med hjernesykdomsdiagnoser, og hvor det i dag ikke er et eksisterende lokallag i LHL som utpeker seg for disse gruppene, kan det etableres nye lag med utgangspunkt i eksisterende afasiforening, eksisterende medlemmer i LHL og nye medlemmer. Lokallagets navn blir LHL Hjerneslag og Afasi med en geografisk benevnelse i tillegg.

Eksisterende afasiforenings aktiva, samt medlemmer, skal overføres til det nyopprettede lokallaget. Det opprinnelige lokallagets organisasjonsnummer avvikles. Dersom et nytt lokallag ikke opprettes samtidig, overføres midlertidig lokallagets aktiva til sentralledet i den sammenslåtte organisasjonen. Dersom det nye lokallaget ikke er opprettet innen seks måneder etter vedtak, overtar sentralledet i den sammenslåtte organisasjonen eventuelle pengemidler eller andre eiendeler.

Medlemmer i Afasiforbundet hvor det i dag ikke er lokale afasiforeninger, blir medlemmer av nærmeste LHL-lag, om ikke disse selv aktivt velger et annet lag.

Oppfølging, anbefalinger og råd ved implementering av Afasiforbundet i LHL

1. Etablere kontakt mellom eksisterende afasiforeninger og LHL-lag for å avklare framtidig lokal organisering i tråd med denne veilederen, fatte nødvendige vedtak og følge opp disse
2. LHLs tillitsvalgte må skaffe seg kunnskap om afasi og personer med afasi. Vi anbefaler å ta afasidelen i e-læringskurset her: <https://www.slagkurs.no>
3. Ved gjennomføring av møter i LHL må man ta hensyn til de utfordringer ulike grupper i LHL har, slik det nevnes eksempler på i kapitlet “Gjensidig forpliktelse og forståelse”
4. Informere eksternt om LHL som organisasjon for personer med afasi
5. Gjennomføre lokale vervekampanjer for å få medlemmer med afasi
6. Søke om ekspressmidler gjennom Stiftelsen Dam til konkrete aktiviteter for personer med afasi

Oppfølging i Brønnøysundregisteret m.m.

Når en afasiforening velger alternativ 2 eller alternativ 3 i «Organisering», må man avvikle eksisterende avtaler og forpliktelser

Det er viktig å huske å sende slettemelding til Enhetsregisteret og Frivillighetsregisteret (Samordnet registermelding):

<https://www.brreg.no/lag-og-foreninger/endre-opplysninger-for-lag-eller-forening/>

LHL Hjerneslag og Afasi

LHL Hjerneslag er ikke en egen organisasjon, men er det navnet LHL sentralt bruker for å være tydelig i eksternt kommunikasjon på hvem man henvender seg til om hva. Som følge av at Afasiforbundet har blitt en del av LHL (fra 1.1.2023), er navnet for den sentrale delen endret til **LHL Hjerneslag og Afasi**. LHL Hjerneslag og Afasi lokalt, er alle LHLs lokallag uansett hva de heter.

Vedtekter

LHLs lokallag har ikke egne vedtekter, men er omfattet av LHLs vedtekter, hvor lokallag omtales i § 9 Lokallag.

Forståelse av LHLs vedtekter og andre dokumenter

LHL er en medlemsbasert interesseorganisasjon med flere diagnosegrupper. I LHLs vedtekter og andre dokumenter omtales diagnoser og diagnosegrupper kun unntaksvis, men afasi omtales på linje med øvrige diagnosegrupper. I § 2 Formål heter det: «LHL er en medlemsstyrt interesseorganisasjon for mennesker med hjerte-, kar- og lungesykdom, allergi, hjerneslag, afasi og deres pårørende». I den grad afasi ikke nevnes i noen dokumenter grunnet at det tar tid å innarbeide nye begreper, skal afasi forstås å være inkludert i og dekket av hoveddiagnosen hjerneslag.

Profil og logo

Det er utarbeidet egen logo for LHL Hjerneslag og Afasi. Hvilken logo lokalorganisasjonen skal bruke avhenger av hvilken organisering som velges.

LHL Hjerneslag og Afasi

Gjensidig forpliktelse og forståelse

Alle lokallag i LHL er lokallag for alle diagnosegrupper. Årsmøtet i lokallaget har ansvaret for å sette sammen et styre som gjenspeiler bredden i medlemsmassen og ha tilbud og aktiviteter for disse. Her påhviler det et ansvar for de som i dag tilhører LHL å legge til rette for tilbud og aktiviteter på afasiområdet, og for de som kommer fra Afasiforbundet til å bidra til at det er mulig, samt bidra i LHLs øvrige virksomhet. Fordi lokallagsarbeid er frivillig arbeid, er summen av et lokallags tilbud og aktiviteter summen av alles innsats.

Fordi LHL er en pasient- og brukerorganisasjon som består av flere diagnoser er det viktig at disse tar hensyn til ulike gruppers særskilte utfordringer. Alle

grupper kan ha ulike former for fysiske begrensninger. Hjerte- og lungesyke, og personer med ervervet hjerneskade, inkludert slagrammede, kan oppleve angst knyttet til situasjonen, ha fatigue (utmattelse) m.m. Mange med ervervet hjerneskade sliter i tillegg til fatigue med lammelser, balanseproblemer, afasi, synsforstyrrelser, lydsensivitet, hukommelsesutfordringer m.m.

Som følge av at LHL organiserer mange med KOLS, astma og allergi, er det parfymeforbud på møter i organisasjonen.

Tilbud og aktiviteter på afasiområdet

Mange av LHLs eksisterende tilbud og aktiviteter har samme verdi for personer med afasi, som for slagrammede, og hjerte- og lungesyke. Dette gjelder for eksempel fysisk aktivitet/trimgrupper, temamøter, sosiale aktiviteter, turer osv.

Som følge av at afasi handler om kommunikasjonsutfordringer, må alle lokallag ta hensyn til dette ved gjennomføring av aktiviteter. I noen sammenhenger kan det som følge av dette være ønske og behov for egne aktiviteter. Det kan for eksempel være samtalegrupper for personer med afasi. I lokallag hvor det er flere personer med afasi, eller pårørende til disse, kan man danne undergrupper i lokallaget. Disse etableres kun for å drifte tilbud og aktiviteter, slik som «afasimøteplasser», og har ikke egne styrer.

Fremgangsmåte

Afasiforeningene beslutter hvilket alternativ man ønsker for videre drift.

- Ved alternativ 2 tar man kontakt med eksisterende lokallag i LHL for å avklare videre prosess.
- Ved alternativ 3 tar man kontakt med Stig Terje Tolo (telefon 95 16 13 96), avdelingsleder organisasjon og helsefag.
- Endelig beslutning fattes på ekstraordinære årsmøter i afasiforeningene.

Støtte fra LHL og LHL Hjerneslag og Afasi

Lokallagene er grunnorganisasjonen i LHL. Alle medlemmer i LHL er tilknyttet et lokallag. For LHL er det avgjørende med godt fungerende lokallag, og derfor bruker LHL mye ressurser på å støtte lokallagenes arbeid.

I LHLs administrasjon er det egne ansatte med ansvar for likepersonarbeid, studiearbeid, fysisk aktivitet og Stiftelsen Dam: [Ansatte i administrasjonen](#)

Organisasjonsavdelingen i LHL har en ordning hvor lokallag kan avtale rådgiving med en organisasjonsrådgiver.

LHLs pasientombud, Atle Larsen (telefon 415 46 963), som er jurist, kan benyttes av alle LHLs medlemmer og lokallag.

LHL Hjerneslag og Afasi er en del av LHLs administrasjon, hvor spesialrådgiver afasi, Marianne Brodin (telefon 958 60 138), kan kontaktes for bistand.

LHLs rådgivingstjeneste på hjerneslagområdet, som per nå består av en slagsykepleier, kan benyttes av alle LHLs medlemmer og lokallag (telefon 67 023 023). Rådgivingstjenesten vil på sikt utvides med kompetanse innen logopedi.

LHL har for øvrig rådgivingstjeneste på flere områder, blant annet fysisk aktivitet og rehabilitering, som kan benyttes av alle medlemmer i LHL uavhengig av diagnose.

LHL Hjerneslag og Afasi har egen generalsekretær, Tommy Skar (telefon 905 06 449) som kan kontaktes.

Økonomi

LHLs lokallag har egen økonomi.

Ved sammenslåing av to foreninger/lokallags økonomi, må man sammen finne gode lokale løsninger for dette. Utgangspunktet er at man etter sammenslåing har felles interesser og ansvar for de samme medlemmene.

Ved alternativ 2 kan afasiforeningens midler reserveres for framtidige tilbud og aktiviteter på afasiområdet. Før afasiforeningen går inn i LHLs lokallag, må LHL-laget fatte et vedtak i samråd med afasiforeningen som avklarer hvordan disse midlene skal benyttes i framtida.

Det skal legges til grunn samme brede forståelse av hva «tilbud og aktiviteter på afasiområdet» er i et nytt lokallag, som man har lagt til grunn i eksisterende afasiforening: Likepersonarbeid rettet mot mennesker med afasi, samtalegrupper for personer med afasi, studiearbeid/kurs, møter med temaer som er av interesse for mennesker med afasi (for eksempel foredrag om rettigheter med LHLs pasientombud, foredrag om kosthold), sosiale treff, turer osv.

Om det er tvil om hvordan man bør utforme dette, kan man søke råd hos LHL sentralt.

Kontingentfordeling

På LHLs landsmøte fastsettes kontingentfordeling. Lokallagene mottar sin andel av innbetalt kontingent for sine medlemmer. Dette framgår av LHLs vedtekter, § 18 Økonomiske regler. Fordelingen er (per juni 2022)

- 39 prosent til lokallagene
- 59 prosent til LHL sentralt
- 2 prosent til landsmøte

Samarbeid med andre

LHL er en åpen og inkluderende organisasjon. Vi oppfordrer lokallagene til å ha en positiv innstilling og samarbeid med andre aktører. På hjerneslag- og afasiområdet kan det være fagmiljøer som Norsk Ergoterapeutforbund, Norsk Fysioterapeutforbund, Norsk Logopedlag, Norsk nevrologisk forening med flere, eller brukermiljøer som Hjernesvulstforeningen, Landsforeningen for Slagrammede, Norges Blindforbund med flere.

LHL/LHL Hjerneslag og Afasi er medlem av Funkis, Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon (FFO), Hjernerådet og Pårørendealliansen.

Kommunikasjonsråd

1. Sett av mer tid enn du vanligvis gjør
2. Hold øyekontakt – det er en stor fordel om den som har afasi kan se ansiktet ditt
3. Begrens antall deltakere i samtalen
4. Unngå bakgrunnsstøy
5. Pass på at den som har afasi kan "lese" ansiktet ditt
6. Snakk langsomt og tydelig, men ikke overdriv
7. Det er som regel unødvendig å heve stemmen
8. Snakk enkelt, men ikke barnslig
9. Prøv å formulere spørsmål slik at de kan besvares med ja eller nei
10. Ikke skift tema brått og ofte, vær situasjonsrelatert
11. Prøv å bruke kroppsspråket bevisst
12. Ikke vær redd for å ta i bruk humor
13. Ikke lat som om du forstår hvis du ikke gjør det